

2012. AASTA SAKSA KEELE RIIGIEKSAMI ANALÜÜS

1. Riigieksami eesmärgid ja riigieksamitöö põhiandmed

Tulenevalt haridusministri 17. septembri 2010. a määrusest nr 59 „Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord“, on võõrkeeles riigieksami eesmärgid järgmised:

- 1) tagada eksamitulemuste üleriigiline võrreldavus, et õpilane, lapsevanem, kool ja kooli pidaja saaksid võimalikult objektiivse ettekujutuse õpitulemuste saavutatusest;
- 2) koolil, kooli pidajal, Haridus- ja Teadusministeeriumil, õpilastel, lastevanematel saada tagasisidet õppimise ning õpetamise tulemuslikkusest koolis;
- 3) saada ülevaade riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutatusest eksamiainetes hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada õppekava rakendamist, suunata eksamiülesannete valiku kaudu õppeprotsessi;
- 5) siduda järjestikuste haridustasemete õppekavad ning võimaldada kasutada riigieksamitulemusi õpingute jätkamisel, anda võimalus kasutada riigieksamitulemusi rahvusvahelisel tasandil.

Riigieksamitöö koostatakse eesmärgiga kontrollida kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja rääkimisoskust ning keelepädevust. Saksa keele riigieksam toetub riiklikule õppekavale ja Euroopa keeleõppe raamdokumendile ning vastab ligilähedaselt Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B2 kirjeldusele.

Kõigilksamiosadel on võrdne kaal: maksimaalne punktide arv iga osa eest on 20. Seega on eksamil maksimaalselt võimalik saada 100 punkti (vt tabel 1).

	Ülesannete arv	Üksikküsimuste arv	Maksimaalne punktisumma	Aeg (min)
Kirjutamine	2		20	90
Kuulamine	4	32	20	35
Lugemine	4	32	20	60
Keelestruktuur	3	40	20	40
Rääkimine	2		20	15

Tabel 1. 2012. a saksa keele riigieksami osad

Saksa keele riigieksamitöö koosneb kahest osast: kirjalikust ja suulisest. Eksami kirjalik osa koosneb kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja keelestruktuuri osast.

Kirjutamisosa koosneb kahest ülesandest, millest esimese eest on võimalik saada 8 ja teise eest 12 punkti. Kuulamis- ja lugemisosad koosnevad kumbki 32 üksikküsimusest (igähe kaal 0,625 punkti), keelestruktuuri osa 40 üksikküsimusest (igähe kaal 0,5

punkti). Suuline osa koosneb: 1) monoloogist, mis põhineb u 150-sõnalisel tekstil ning sellele järgnevast suunatud vestlusest ja 2) rollimängust.

Kirjaliku ja suulise väljendusoskuse hindamiseks kasutatakse vastavaid hindamisskaalasid.

2. Eksamil osalejate andmed ja eksamitöö tulemused

Samaväärselt saksa keele riigieksamiga on Eesti abiturientidel alates 2000. aastast õigus sooritada rahvusvahelisi eksameid (Saksamaa Liitvabariigi Kultuuriministrite Konverentsi II astme keelediplomi eksam ja Saksamaa Liitvabariigi üldise kõrgkooliküpsuse eksam saksa keeles). 2012. a saksa keele riigieksami sooritasid kokku 235 eksaminandi, neist põhieksami 135, II astme keelediplomi eksami 76 ning kõrgkooliküpsuse eksami 24 eksaminandi. Sarnaselt eelmiste aastatega kajastub ka 2012. a andmetes saksa keeleksamivalikute üha kahanev arv (vt tabel 2).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Eksaminandide arv	906	808	566	443	381	272	235

Tabel 2. Saksa keele riigieksami eksaminandide koguarv 2006–2012

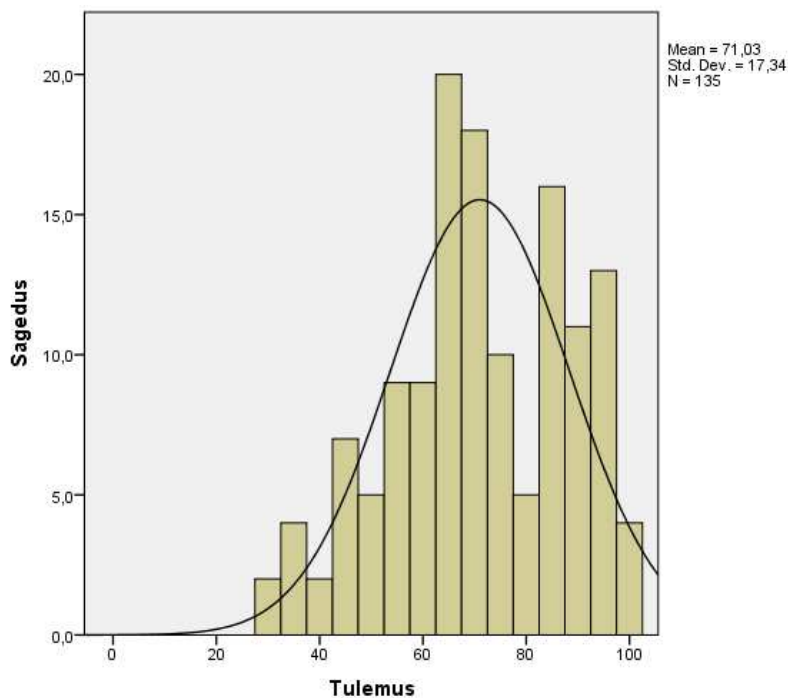
Järgnev analüüs on koostatud ainult põhieksami tulemuste põhjal. II astme keelediplomi eksami ning kõrgkooliküpsuse eksami keskmised tulemused on kõrgemad kui põhieksami omad.

Eksaminandide arv	Kõrgeim tulemus	Madalaim tulemus	Keskmine sooritusprotsent
135	100	30	71

Tabel 3. Saksa keele riigieksami põhieksami üldstatistika 2012

2012. a saksa keele riigieksami põhieksami keskmine sooritusprotsent oli 71. Põhieksamil saavutatud maksimumtulemus oli 100 punkti ja minimaalne 30 punkti. Seega ei jäänud ühelgi eksaminandil eksam sooritamata.

Järgnev graafik näitab saksa keele riigieksami tulemuste üldist jaotumist.

Graafik 1. Eksami tulemuste jaotus

Kokku valisid 2012. a saksa keele riigieksami 63 kooli õpilased, mis on 10 kooli võrra vähem kui eelmisel aastal. Ainult ühe eksamisooritajaga kooli oli 35 ehk üle poole.

Järgnevalt vaatleme eksami tulemusi maakonniti, eksaminandide soo järgi, kooli õppekeele, asukohatüübi ja koolitüübi järgi.

Maakonniti

Maakond	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Jõgevamaa	1	0,7%	98	98,0%	98	98	98	0	.
Hiiumaa	2	1,5%	92	92,0%	84	92	100	16	11,3
Läänemaa	2	1,5%	91	91,0%	87	91	95	8	5,7
Lääne-Virumaa	6	4,4%	85	85,0%	62	91	96	34	12,6
Pärnumaa	2	1,5%	78,5	78,5%	71	79	86	15	10,6
Järvamaa	6	4,4%	77	77,0%	61	77	95	34	12,1
Harjumaa	50	37,0%	70,9	70,9%	33	69	97	64	17,5
Tartumaa	29	21,5%	70,8	70,8%	44	71	99	55	15,1
Valgamaa	4	3,0%	70,3	70,3%	49	68	97	48	20,2
Saaremaa	9	6,7%	65,4	65,4%	32	69	93	61	19,5
Ida-Virumaa	17	12,6%	64,4	64,4%	37	65	95	58	13,9
Võrumaa	5	3,7%	63,6	63,6%	35	62	98	63	26
Viljandimaa	2	1,5%	57	57,0%	30	57	84	54	38,2
Kokku	135	100,0%	71	71,0%	30	71	100	70	17,3

Tabel 4. Saksa keele riigieksami tulemused maakonniti

Analüüsid eksami tulemusi maakonniti, näeme suurt kõikumist osavõtjate arvus, see teeb võrdlemise keeruliseks. Väga väikese eksaminandide arvu juures ei saa midagi öelda maakonna kohta üldiselt.

Soo järgi

Sugu	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
M	61	45,2%	70,2	70,2%	32	68	100	68	16,4
N	74	54,8%	71,7	71,7%	30	72	99	69	18,2
Kokku	135	100,0%	71	71,0%	30	71	100	70	17,3

Tabel 5. Saksa keele riigieksami tulemused eksaminandide soo järgi

Eksami sooritas 61 noormeest ja 74 neidu. Tabelist on näha, et neidude tulemus on pisut kõrgem kui noormeeste oma; mediaane võrreldes näeme suuremat vahet neidude kasuks.

Kooli õppekeele järgi

Õppekeel	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Eesti	108	80,0%	72,7	72,7%	30	73	100	70	18,1
Vene	27	20,0%	64,3	64,3%	37	64	92	55	12,1
Kokku	135	100,0%	71	71,0%	30	71	100	70	17,3

Tabel 6. Saksa keele riigieksami tulemused kooli õppekeele järgi

Saksa keele riigieksami valinud õpilastest olid 80% eesti ja 20% vene õppekeelega koolidest. Kõrvutades eksami keskmisi sooritusi eesti ja vene õppekeelega koolides, näeme, et endiselt saavutatakse paremaid tulemusi eesti õppekeelega koolides. Vene õppekeelega koolide keskmised tulemused (64,3) on keskmiselt 9 punkti võrra madalamad kui eesti õppekeelega koolidel (72,7). Eelmisel aastal oli erinevus keskmiselt 7 punkti eesti õppekeelega koolide kasuks, seega on lõhe suurenenud.

Asukohatüübi järgi

Asukohatüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Linn	38	28,1%	73,5	73,5%	32	73	98	66	17,3
Maakoht	11	8,1%	68,5	68,5%	30	66	100	70	24
Suurlinn	86	63,7%	70,2	70,2%	33	70	99	66	16,5
Kokku	135	100,0%	71	71,0%	30	71	100	70	17,3

Tabel 7. Saksa keele riigieksami tulemused koolide asukohatüübi järgi

Vaadeldes asukohatüübi järgi, näeme, et parimad tulemused on linnakoolidel (73,5%) ja nõrgimad maakoha koolidel (68,5). Samas on maakoha koolidest osalejaid vähe ja nende põhjal üldistusi teha ei saa.

Koolitüübi järgi

Koolitüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
gümnaasium	133	98,5%	71	71,0%	30	71	100	70	17,4
kutseõppeasutus	2	1,5%	76	76,0%	62	76	90	28	19,8
Kokku	135	100,0%	71	71,0%	30	71	100	70	17,3

Tabel 8. Saksa keele riigieksami tulemused koolitüübi järgi

Kutseõppeasutustest osales eksamil vaid kaks õpilast ning nende keskmine tulemus 76 on gümnaasiumide keskmisest (71) kõrgem. Eelmisel aastal jäi nelja kutseõppeasutuste õpilase tulemus gümnaasistide omale kõvasti alla.

3. 2012. aasta saksa keele riigieksami osade analüüs

Sarnaselt eelmiste eksamiaastatega lähtus riigieksamit ettevalmistanud komisjon ülesannete koostamisel riikliku õppekava võõrkeelte ainekavast gümnaasiumile ja Euroopa keeleõppe raamdokumendi keeleoskustaseme B2 kirjeldustest.

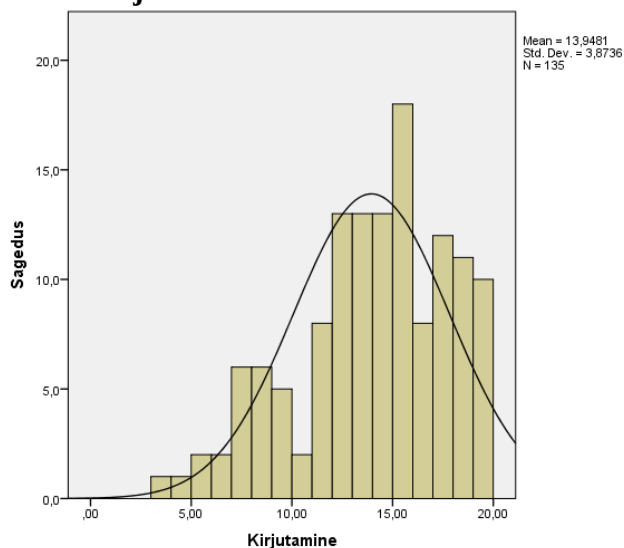
Enne üksikute riigieksami osade analüüsi juurde asumist vaatleme eksamiosade keskmist sooritusprotsenti aastate lõikes.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kirjutamine	63	63	67	65	73	70
Kuulamine	64	73	67	76	76	70
Lugemine	60	69	73,5	73	61	66
Keele struktuur	60	61	65	65	67	66
Rääkimine	82	84	83	84	86	85

Tabel 9. Keskmine sooritusprotsent riigieksami osades 2007–2012

Tabelist 9 on näha, et 2012. a eksaminandide sooritused osaoskuste lõikes on võrreldes eelneva aastaga ühtlustunud. Endiselt püsib kõrge rääkimise osa keskmine tulemus.

3.1. Kirjutamisosa tulemused

Graafik 2. Kirjutamisosa tulemuste jaotus

2012. a saksa keele riigieksami kirjutamisosa keskmine tulemus oli 14 punkti (69,5 %). Kõige madalam tulemus oli 3,5 ja kõige kõrgem 20 punkti, mediaan 14,5, standardhälve 3,9.

Kirjutamisosa sarnanes ülesehituselt eelnevatega ning koosnes kahest ülesandest kogupikkusega 320 +/- 10% sõna.

Kirjalikku väljendusoskust kontrolliti kahe erinevat tüüpi ja erineva pikkusega ülesandega. Järgnev tabel toob välja kirjutamisosa ülesannete tulemused võrdluses.

	Miinumum	Keskmine	Keskmine (%)	Maksimum	St. hälve
Kirjutamine 1	0,00	5,2	65	8,00	2
Kirjutamine 2	2,5	8,8	73	12,00	2,2

Tabel 10. Kirjutamisülesannete keskmised tulemused

Ülesanne 1

Ametlik kiri etteantud situatsiooni põhjal. Eksaminand pidi oskama ametlikus situatsioonis kirjalikult suhelda: esitada kaebust, kirjeldada olukorda ja teha ettepanekut. Soovituslik aeg ülesande täitmiseks oli 20 minutit, nõutud sõnade arv 100 +/- 10%. Maksimaalselt oli ülesande eest võimalik saada 8 punkti. Kirjutamisosa esimest ülesannet hinnati kahest aspektist: sisu (maksimaalselt 4 punkti), ja keeleline õigsus (4 punkti). Eksaminandid said selle ülesande täitmise eest keskmiselt 5,2 punkti (65%).

Ülesanne 2

Argumenteeriv arvamusaavaldus etteantud teemal. Soovituslik aeg ülesande täitmiseks oli 70 minutit, nõutud sõnade arv 220 +/- 10%. Lisaks konkreetsele teemapüstitusele olid eksaminandi käsutuses ka teema avamist toetavad juhendid. Maksimaalselt oli ülesande eest võimalik saada 12 punkti.

Kirjutamisosa teist ülesannet hinnati neljast aspektist: sisu (maksimaalselt 3 punkti), teksti ülesehitus (3 punkti), väljendusoskus/sõnavara (3 punkti) ja grammatika (3 punkti). Eksaminandid said selle ülesande täitmise eest keskmiselt 8,8 punkti (73%).

Eksamitöid kontrollisid hindamisjuhendi alusel kaks sõltumatut hindajat, kes olid eelnevalt läbinud hindamise standardiseerimise. Kui esimese ja teise hindaja antud punktide vahe oli neli punkti või rohkem, hindas eksamitööd ka kolmas hindaja, lõpptulemuse otsustas kahe lähema tulemuse keskmine.

Alljärgnevates tabelites on ära toodud kirjutamisosa tulemused maakonniti, eksaminandide soo järgi, kooli õppekeele, asukohatüübi ja koolitüübi järgi.

Maakonniti

Maakond	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Jõgevamaa	1	0,7%	19	95,0%	19	19	19	0	.
Hiumaa	2	1,5%	18,8	94,0%	17,5	18,75	20	2,5	1,8
Läänemaa	2	1,5%	18,5	92,5%	17	18,5	20	3	2,1
Lääne-Virumaa	6	4,4%	15,9	79,5%	11	17	19,5	8,5	3,6

Pärnumaa	2	1,5%	14,8	74,0%	12	14,75	17,5	5,5	3,9
Tartumaa	29	21,5%	14,4	72,0%	8,5	14,5	20	11,5	3
Järvamaa	6	4,4%	14,2	71,0%	9	14	18	9	3,2
Harjumaa	50	37,0%	14	70,0%	4	14,5	20	16	3,7
Valgamaa	4	3,0%	13,9	69,5%	8	14,25	19	11	4,6
Saaremaa	9	6,7%	13,3	66,5%	5	15,5	19	14	5,2
Ida-Virumaa	17	12,6%	12,1	60,5%	3,5	12,5	19	15,5	4,2
Võrumaa	5	3,7%	11,6	58,0%	7	11	18,5	11,5	5
Viljandimaa	2	1,5%	11	55,0%	7	11	15	8	5,7
Kokku	135	100,0%	13,9	69,5%	3,5	14,5	20	16,5	3,9

Tabel 11. Kirjutamisosa tulemused maakonniti

Tabelist on näha, et need vähesed õpilased, kes Jõgeva-, Hiiu- ja Läänemaalt eksamil osalesid, tulid kirjutamisosa väga hästi toime. Kaks Viljandimaa osalejat ei olnud aga kirjutamises eriti tugevad, nagu ka Võru- ja Ida-Virumaa esindajad. Suurema osalejate arvuga Tartu- ja Harjumaa olid võrdse, keskmisele lähedase tulemusega.

Soo järgi – 1. osa

Sugu	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
M	61	45,2%	13,3	66,5%	4	13,5	20	16	3,7
N	74	54,8%	14,5	72,5%	3,5	15,25	20	16,5	4
Kokku	135	100,0%	13,9	69,5%	3,5	14,5	20	16,5	3,9

Tabel 12. Kirjutamisosa tulemused eksaminandide soo järgi

Meessoost eksaminandide tulemus jääb naissoost eksaminandide tulemusele kirjutamises alla rohkem kui eksami kogutulemuses.

Õppekeele järgi

Õppekeel	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Eesti	108	80,0%	14,2	71,0%	4	15	20	16	3,9
Vene	27	20,0%	12,9	64,5%	3,5	13,5	19,5	16	3,8
Kokku	135	100,0%	13,9	69,5%	3,5	14,5	20	16,5	3,9

Tabel 13. Kirjutamisosa tulemused kooli õppekeele järgi

Tabelist on näha, et nagu kogu eksamil, on ka kirjutamises vene õppekeele koolide tulemus madalam.

Asukohatüübi järgi

Asukohatüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Linn	38	28,1%	13,8	69,0%	5	14,5	19,5	14,5	4,4
Maakoht	11	8,1%	14,2	71,0%	7	13,5	20	13	5
Suurlinn	86	63,7%	14	70,0%	3,5	14,5	20	16,5	3,5
Kokku	135	100,0%	13,9	69,5%	3,5	14,5	20	16,5	3,9

Tabel 14. Kirjutamisosa tulemused kooli asukohatüübi järgi

Kooli asukohatüübi järgi on erinevused kirjutamisosa tulemustes statistiliselt mitteolulised.

Koolitüübi järgi – 1. osa

Koolitüüp	N	N (%)	Keskm	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
gümnaasium	133	98,5%	14,1	70,5%	4,38	13,75	20	15,62	4,2
kutseõppeasutus	2	1,5%	16,9	84,5%	15,62	16,87	18,12	2,5	1,8
Kokku	135	100,0%	14,1	70,5%	4,38	13,75	20	15,62	4,2

Tabel 15. Kirjutamisosa tulemused koolitüübi järgi

Tabelist on näha, et nagu kogu eksamil, on ka kirjutamises kahe eksamil osalenud kutseõppeasutuse õpilase keskmine tulemus kõrgem kui gümnaasiumi õpilaste oma.

Järgnevalt vaatame lähemalt kirjutamisioskuse erinevate aspektide eest saadud punkte.

	N	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	St. hälve
1.ül. aspekt 1	135	2,6	65,0%	0	3	4	1,2
1.ül aspekt 2	135	2,6	65,0%	0	2,5	4	0,9
2.ül aspekt 1	135	2,4	80,0%	0,5	2,5	3	0,7
2.ül aspekt 2	135	2,3	76,7%	0,5	2,5	3	0,6
2.ül aspekt 3	135	2,2	73,3%	0,5	2	3	0,7
2.ül aspekt 4	135	1,9	63,3%	0,5	2	3	0,6

Tabel 16. Kirjutamisosa aspektid

Ametliku kirja kirjutamine osutus keerulisemaks kui arvamusalalduse kirjutamine ja selle eest saadi madalamaid punkte, seda nii sisu (1. aspekt) kui keelelise õigsuse (2. aspekt) eest. Keelelise õigsuse aspekt hõlmab endas nii sõnavara kui grammatika tundmist. Kirja puhul on tähtis järgida kõiki sisupunkte, valida õige register, kirjutada selge, detailne, sidus ja struktureeritud tekst. Paljud eksaminandid jätavad mõne sisupunkti täitmata või teevad seda poolikult. Samuti näib sageli olevat probleemiks õige (neutraalse) registri valimine.

Teise ülesande puhul saadi kõige kõrgemad punktid sisu eest (1. aspekt). Grammatika eest saadud punktid olid kõige madalamad, nagu varasematelgi aastatel. Artikli käänamine ja kasutus, omadussõna käänamine, verbi muutevormid ja rektsioon on mõned kõige sagedasematest vigade allikatest.

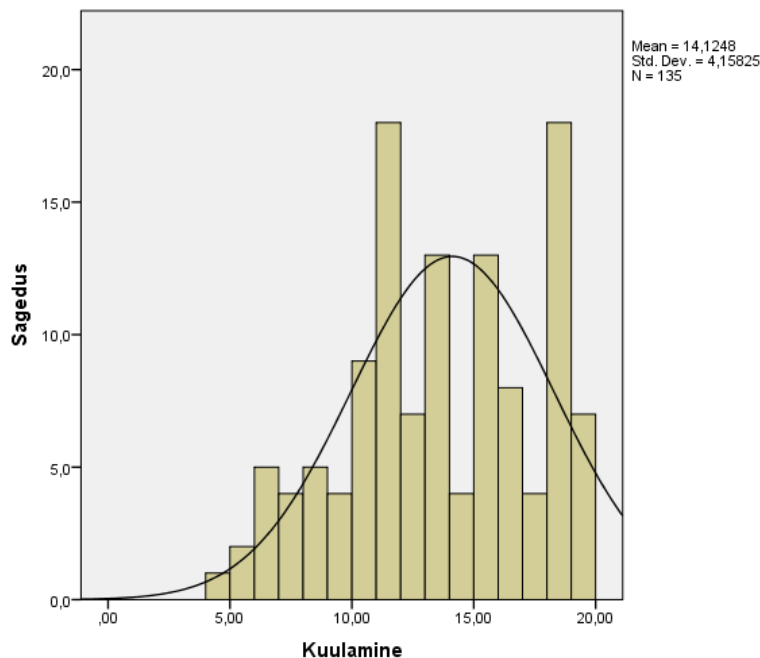
3.2. Kuulamisosa tulemused

Õppekavas loetletud teemade piires peavad eksaminandid mõistma saksa keelt emakeelena kõnelevate inimeste normaalses kõnetempos toimuvat suhtlust, erinevate kõnelejate olmeteksti ja telefoni teel edastatud teateid, samuti suutma jälgida raadio- ja TV-uudiseid, teateid ning lühiloengut. Kuulamisosa eesmärgiks on kontrollida arusaamist suulise teksti peamisest mõttest, teksti detailset mõistmist, valikulise info leidmist tekstist, järelduste tegemist teksti kohta.

Eksami kuulamisosa koosnes 32 üksikküsimusest, mis jagunesid nelja erinevat tüüpi ja erineval tekstiliigil põhineva ülesande vahel. Kõik üksikküsimused olid võrdse kaaluga – 0,625 punkti.

Alustekstidena kasutati nelja eriliigilist teksti, sh autentseid raadiotekste. Esimese ülesande puhul oli tegu lühikeste raadiouudistega, teise ülesande puhul intervjuuga. Kolmas ülesanne baseerus tekstiliigil radioülevaade, neljas reportaažil, kus erinevad inimesed avaldasid oma arvamust. Kõiki tekste kuulati kaks korda. Avatud ülesande puhul, kus eksaminandidel tuli anda lühivastuseid, ei arvestatud õigekirja- ja grammatikavigu, juhul kui need ei muutnud sõnade tähendust. See ülesanne oli tulemuste põhjal eksaminandide jaoks siiski kõige raskem.

Järgmine graafik illustreerib tulemuste jaotust kuulamisosas tervikuna.

Graafik 3. Tulemuste jaotus kuulamisosas

Kuulamisülesannetega tulid eksaminandid hästi toime. Tulemuste jaotumine näitab, et kuulamisosa oli jõukohane ja eristas erineva kuulamisoskusega õpilasi.

Järgnevalt vaatleme eksami kuulamisosa tulemusi maakonniti, eksaminandide soo järgi, kooli õppekeele, asukohatüübi ja koolitüübi järgi.

Maakonniti

Maakond	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Jõgevamaa	1	0,7%	20	100,0%	20	20	20	0	.
Läänemaa	2	1,5%	19,1	95,5%	18,75	19,06	19,38	0,63	0,4
Lääne-Virumaa	6	4,4%	18,2	91,0%	15,62	18,44	20	4,38	1,4
Hiiumaa	2	1,5%	18,1	90,5%	16,25	18,13	20	3,75	2,7

Pärnumaa	2	1,5%	16,9	84,5%	16,25	16,88	17,5	1,25	0,9
Järvamaa	6	4,4%	15,8	79,0%	11,88	15,94	20	8,12	3,6
Tartumaa	29	21,5%	14,6	73,0%	6,88	15	20	13,12	3,6
Valgamaa	4	3,0%	14,5	72,5%	10,62	14,06	19,38	8,76	3,8
Harjumaa	50	37,0%	13,7	68,5%	4,38	13,12	20	15,62	4,2
Saaremaa	9	6,7%	13,5	67,5%	6,88	13,75	20	13,12	4
Võrumaa	5	3,7%	13,1	65,5%	7,5	10	20	12,5	6,1
Ida-Virumaa	17	12,6%	11,7	58,5%	6,25	11,88	20	13,75	3,7
Viljandimaa	2	1,5%	10,6	53,0%	5	10,63	16,25	11,25	8
Kokku	135	100,0%	14,1	70,5%	4,38	13,75	20	15,62	4,2

Tabel 17. Kuulamisosa tulemused maakonniti

Tabelist on näha, et kuulamisosa tulemused maakonniti on üldiselt analoogsed kogu eksami tulemustega.

Soo järgi – 2. Osa

Sugu	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
M	61	45,2%	14,3	71,5%	6,88	13,75	20	13,12	4
N	74	54,8%	14	70,0%	4,38	14,07	20	15,62	4,3
Kokku	135	100,0%	14,1	70,5%	4,38	13,75	20	15,62	4,2

Tabel 18. Kuulamisosa tulemused eksaminandide soo järgi

Tulemuste võrdlus eksaminandide soo järgi näitab sarnaselt eelmiste aastatega meessoost eksaminandide pisut paremaid tulemusi.

Kooli õppekeele järgi – 2. Osa

Õppekeel	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Eesti	108	80,0%	14,7	73,5%	4,38	15	20	15,62	4,1
Vene	27	20,0%	11,8	59,0%	6,25	12,5	18,75	12,5	3,4
Kokku	135	100,0%	14,1	70,5%	4,38	13,75	20	15,62	4,2

Tabel 19. Kuulamisosa tulemused kooli õppekeele järgi

Ka kuulamisosa ülesannete lahendamisel olid eesti õppekeelega koolide lõpetajad edukamad kui vene õppekeelega koolide omad, kusjuures erinevus on märksa suurem kui näiteks kirjutamises.

Asukohatüübi järgi – 2. osa

Asukohatüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Linn	38	28,1%	15,2	76,0%	6,88	15,62	20	13,12	3,9
Maakoht	11	8,1%	13,2	66,0%	5	11,88	20	15	4,8
Suurlinn	86	63,7%	13,8	69,0%	4,38	13,12	20	15,62	4,2
Kokku	135	100,0%	14,1	70,5%	4,38	13,75	20	15,62	4,2

Tabel 20. Kuulamisosa tulemused kooli asukohatüübi järgi

Kooli asukoha järgi eristusid kõrgema keskmise sooritusprotsendi poolest linnakoolid.

Koolitüübi järgi – 2. osa

Koolitüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Median	Max	Ulatus	St. hälve
gümnaasium	133	98,5%	14,1	70,5%	4,38	13,75	20	15,62	4,2
kutseõppeasutused	2	1,5%	16,9	84,5%	15,62	16,87	18,12	2,5	1,8
Kokku	135	100,0%	14,1	70,5%	4,38	13,75	20	15,62	4,2

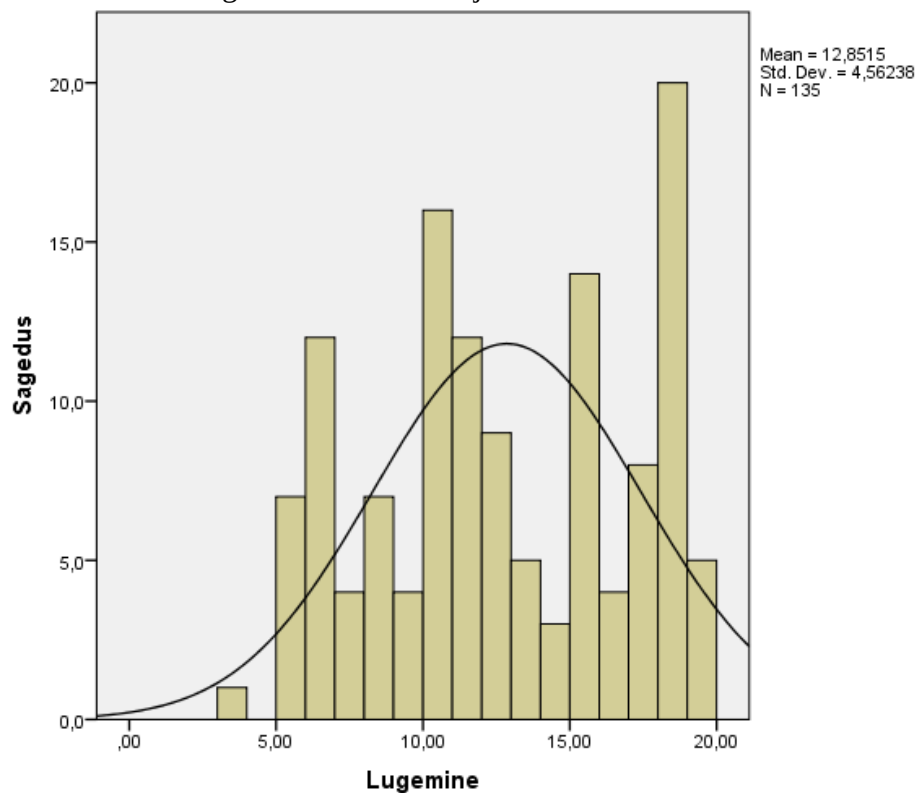
Tabel 21. Kuulamisosa tulemused koolitüübi järgi

Üldiselt tublid kutsõppeasutuste õpilased näitavad ka kuulamises kõrgeid tulemusi.

3.3 Lugemisosa tulemused

Lugemisosa eesmärk on kontrollida arusaamist kirjaliku teksti peamisest mõttest, teksti detailset mõistmist, valikulise info leidmist tekstist, järelduste tegemist teksti kohta, arusaamist kaudselt esitatud infost, tekstisiseste seoste mõistmist ja oskust tuletada sõna tähendust kaasteksti abil. Eritüübilisi lugemisülesandeid oli neli ja nende täitmiseks oli soovituslikult aega 60 minutit. Üksikküsimusi oli 32 ja kõik küsimused on võrdse kaaluga – 0,625 punkti. Lugemisosa tekstidena kasutati intervjuud, ja ajaleheartikleid.

Graafik 4 näitab lugemisosa tulemuste jaotust.

Graafik 4. Tulemuste jaotus kuulamisosas

Järgnevalt vaatleme eksami lugemisosa tulemusi maakonniti, eksaminandide soo järgi ning koolide asukohatüübi, õppekeele ja koolitüübi järgi.

Maakonniti– 3. Osa

Maakond	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Jõgevamaa	1	0,7%	19,4	97,0%	19,38	19,38	19,38	0	.
Hiiumaa	2	1,5%	18,1	90,5%	16,25	18,13	20	3,75	2,7
Lääne-Virumaa	6	4,4%	17,1	85,5%	9,38	18,44	20	10,62	3,9
Läänemaa	2	1,5%	16,9	84,5%	16,25	16,88	17,5	1,25	0,9
Pärnumaa	2	1,5%	14,4	72,0%	13,75	14,38	15	1,25	0,9
Järvamaa	6	4,4%	13,6	68,0%	6,88	14,06	18,75	11,87	4,7
Tartumaa	29	21,5%	13,4	67,0%	5,62	13,12	20	14,38	4,2
Harjumaa	50	37,0%	12,7	63,5%	3,12	12,5	19,38	16,26	4,5
Valgamaa	4	3,0%	12,5	62,5%	6,88	12,19	18,75	11,87	5,2
Võrumaa	5	3,7%	11,8	59,0%	5	12,5	20	15	6,2
Viljandimaa	2	1,5%	11,6	58,0%	5	11,56	18,12	13,12	9,3
Saaremaa	9	6,7%	11,3	56,5%	5	11,25	18,75	13,75	4,5
Ida-Virumaa	17	12,6%	10,1	50,5%	6,25	10	18,75	12,5	3,9
Kokku	135	100,0%	12,9	64,5%	3,12	12,5	20	16,88	4,6

Tabel 22. Lugemisosa tulemused maakonniti

Võrdluses teiste maakondadega üldiselt suhteliselt nõrga, kuid mitte kõige nõrgema eksamitulemusega Ida-Virumaa õpilaste lugemisoskus on kõige madalam.

Soo järgi – 3. osa

Sugu	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
M	61	45,2%	12,7	63,5%	3,12	11,88	20	16,88	4,5
N	74	54,8%	12,9	64,5%	5	12,5	20	15	4,6
Kokku	135	100,0%	12,9	64,5%	3,12	12,5	20	16,88	4,6

Tabel 23. Lugemisosa tulemused eksaminandide soo järgi

Neidude lugemisoskus on mitteamalisesel määral kõrgem kui noormeeste oma.

Kooli õppekeele järgi – 3. osa

Õppekeel	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Eesti	108	80,0%	13,6	68,0%	3,12	14,07	20	16,88	4,5
Vene	27	20,0%	9,8	49,0%	5,62	10	17,5	11,88	3,2
Kokku	135	100,0%	12,9	64,5%	3,12	12,5	20	16,88	4,6

Tabel 24. Lugemisosa tulemused kooli õppekeele järgi

Erinevus lugemisosa tulemustes on erineva õppekeelega koolide vahel eriti markantne – 19 protsendipalli.

Asukohatüübi järgi – 3. osa

Asukohatüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Linn	38	28,1%	13,4	67,0%	5	14,38	20	15	4,8
Maakoht	11	8,1%	12,6	63,0%	5	12,5	20	15	5,6
Suurlinn	86	63,7%	12,6	63,0%	3,12	12,5	20	16,88	4,4
Kokku	135	100,0%	12,9	64,5%	3,12	12,5	20	16,88	4,6

Tabel 25. Lugemisosade tulemused koolide asukohatüübi järgi

Linnakoolide tulemused on lugemises kõige paremad, maakoha ja suurlinnakoolide tulemused võrdsed.

Koolitüübi järgi – 3. osa

Koolitüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
gümnaasium	133	98,5%	12,8	64,0%	3,12	12,5	20	16,88	4,6
kutseõppeasutus	2	1,5%	14,4	72,0%	9,38	14,38	19,38	10	7,1
Kokku	135	100,0%	12,9	64,5%	3,12	12,5	20	16,88	4,6

Tabel 26. Lugemisosade tulemused koolitüübi järgi

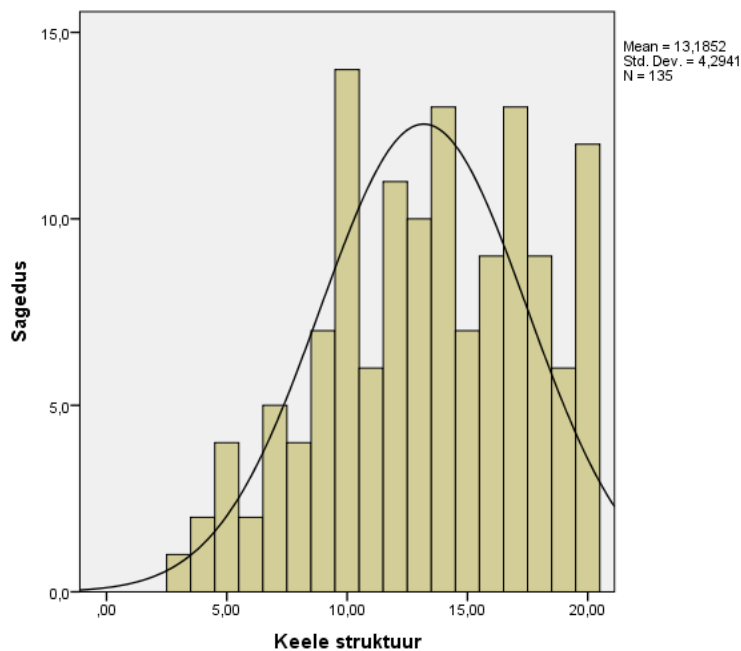
Tulemused koolitüübi järgi järgivad üld- ja teiste osade tulemusi.

Lugemisosade kokkuvõtteks võib öelda, et keskmine tulemus 13 punkti ehk 64,5 % näitab, et ülesanded olid meie eksaminandidele sobivad. Nagu ka eelmisel aastal, oli seegi kord kõige raskem sobitamisülesanne, kus lausest eemaldatud laused tuli õigesse kohta tagasi panna. See ülesanne nõuab tekstisiseste seoste mõistmist, millele tõenäoliselt ei ole piisavalt tähelepanu pööratud.

Kindlasti võib lugemistekstide puhul anda soovitusel eelnevalt läbi lugeda küsimused ja esimest korda tekst tervikuna, et enne konkreetsetele küsimustele vastamist haarata teksti põhisisu. Lugemisülesannete lahendamisel on abiks oluliste märksõnade allajoonimine.

3.4. Keelestruktuuri osa tulemused

Keelestruktuuri osa koosnes ka 2012. a eksamil kolmest erinevat tüüpi ja erineva raskusastmega ülesandest, mis suhtluspädevust kontrolliva testi põhimõtetest lähtuvalt tuginesid seotud tekstidele. Keelestruktuuri osa sooritusprotsent on püsinud viimastel aastatel stabiilne, olles sel aastal 66. Olgugi et grammatika ning sõnavara kui keelesüsteemi osad ei ole keeleõpetuse eraldi eesmärk, ei ole ilma nendeta võimalik keelt omandada.

Graafik 5. Tulemuste jaotus keelestruktuuri osas

Maakond	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Jõgevamaa	1	0,7%	19,5	97,5%	19,5	19,5	19,5	0	.
Hiiumaa	2	1,5%	17,8	89,0%	15,5	17,75	20	4,5	3,2
Läänemaa	2	1,5%	17	85,0%	16	17	18	2	1,4
Lääne-Virumaa	6	4,4%	16,1	80,5%	9	17	19	10	3,6
Järvamaa	6	4,4%	14,8	74,0%	9,5	15,25	19	9,5	3,4
Pärnumaa	2	1,5%	14,5	72,5%	12	14,5	17	5	3,5
Harjumaa	50	37,0%	13,3	66,5%	3,5	13	20	16,5	4,2
Tartumaa	29	21,5%	13,1	65,5%	4,5	14	20	15,5	4,1
Ida-Virumaa	17	12,6%	11,8	59,0%	6,5	12	19,5	13	3,5
Saaremaa	9	6,7%	11,8	59,0%	3	10,5	19,5	16,5	4,7
Valgamaa	4	3,0%	11,5	57,5%	6	10,25	19,5	13,5	5,8
Viljandimaa	2	1,5%	11	55,0%	5	11	17	12	8,5
Võrumaa	5	3,7%	10,7	53,5%	4	8,5	19,5	15,5	6,4
Kokku	135	100,0%	13,2	66,0%	3	13,5	20	17	4,3

Tabel 27. Keelestruktuuri osa tulemused maakonniti

Soo järgi – 4. osa

Sugu	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
M	61	45,2%	13	65,0%	3	12,5	20	17	4,1
N	74	54,8%	13,4	67,0%	3,5	14	20	16,5	4,5
Kokku	135	100,0%	13,2	66,0%	3	13,5	20	17	4,3

Tabel 28. Keelestruktuuri osa tulemused eksaminandide soo järgi

Neiud on mõnevõrra tugevamad ka keele struktuuri ülesannete lahendamisel nagu teisteski osades.

Kooli õppekeele järgi – 4. osa

Õppekeel	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Eesti	108	80,0%	13,5	67,5%	3	14	20	17	4,5
Vene	27	20,0%	11,7	58,5%	6,5	12	18	11,5	2,8
Kokku	135	100,0%	13,2	66,0%	3	13,5	20	17	4,3

Tabel 29. Keelestruktuuri osa tulemused kooli õppekeele järgi

Ka siin pole üllatust – vene õppekeele koolide tulemused on nõrgemad.

Asukohatüübi järgi – 4. osa

Asukohatüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Linn	38	28,1%	13,5	67,5%	3	14	19,5	16,5	4,3
Maakoht	11	8,1%	12,4	62,0%	4	12	20	16	5,7
Suurlinn	86	63,7%	13,1	65,5%	3,5	13,25	20	16,5	4,1
Kokku	135	100,0%	13,2	66,0%	3	13,5	20	17	4,3

Tabel 30. Keelestruktuuri osa tulemused kooli asukohatüübi järgi

Linnakoolid juhvivad suurlinnakoolide ja maakoha koolide ees.

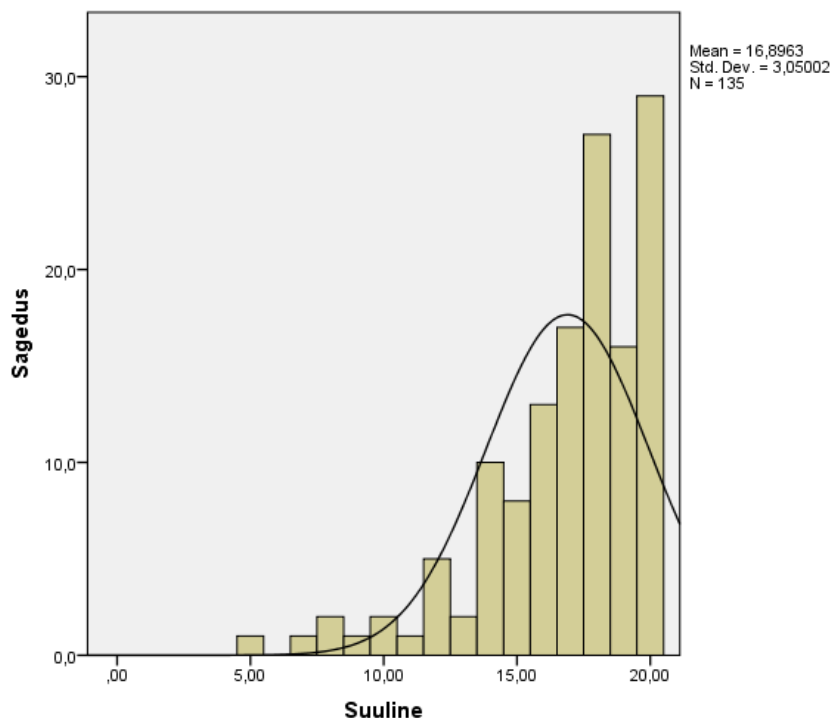
Koolitüübi järgi – 4. osa

Koolitüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
gümnaasium	133	98,5%	13,2	66,0%	3	13,5	20	17	4,3
kutseõppeasutus	2	1,5%	13,8	69,0%	9	13,75	18,5	9,5	6,7
Kokku	135	100,0%	13,2	66,0%	3	13,5	20	17	4,3

Tabel 31. Keelestruktuuri osa tulemused koolitüübi järgi

3.5 Suulise osa tulemused

Suuline osa koosnes kahest ülesandest. Eksami alguses tuleb sissejuhatava vestluse käigus kõnelda endast, oma hobidest, perekonnast jne ja seda eksami osa ei hinnata. Esimene ülesanne koosneb tekstile toetuvast monoloogist ja sellele järgnevast teemakohasest vestlusest. Monoloogi ettevalmistamiseks on eksaminandil aega 10 minutit. Teine ülesanne on rollimäng, mille käigus eksaminand peab vestluskaaslasele küsimusi esitades hankima informatsiooni. Rollimängu jaoks saab eksaminand ülesandekaardi situatsiooni kirjelduse, ülesande ja märksõnadega, mille kohta tuleb teavet hankida.

Graafik 6. Tulemuste jaotus suulises osas

Suulise osa tulemuste jaotuse graafik näitab tugevat nihet paremale, mis on tingitud sellest, et eksaminandid saavad selle osa eest kõrgeid punkte, märgatavalt kõrgemaid kui teiste osade eest. Siin võib oma osa mängida ka hindamine, mis toimub koolides ja ei ole piisavalt standardiseeritud. Kahjuks pole suulisi osi salvestatud ja seega pole piisavalt materjali kindlate järelduste tegemiseks.

Suulist vastust hinnatakse neljast erinevast aspektist: 1) ülesande täitmine ja interaktiivsus; 2) väljendusoskus; 3) grammatiline õigsus, 4) hääldus ja intonatsioon. Iga aspekti eest on võimalik saada maksimaalselt 5 punkti. Tabel 32 näitab, kui palju punkte mingi aspekti eest saadi.

Aspekt	Maksimaalne punktisumma	Keskmine punktisumma	Keskmine protsent
1) ülesande täitmine ja interaktiivsus	5	4.4	88
2) väljendusoskus	5	4.1	82
3) grammatiline õigsus	5	3.8	76
4) hääldus ja intonatsioon	5	4.7	94
Suuline osa kokku	20	17	84,5

Tabel 32. Suulise osa eest saadud keskmised punktid

Kõige kõrgemaid punkte antakse häälduse ja intonatsiooni eest, kõige madalamaid grammatilise õigsuse eest, mis on analoogne eelmiste aastatega.

Teiste eksamiosade kõrval joonistub selgelt välja eksaminandide oluliselt kõrgem sooritus suulises osas (84,5%). Järgnevad tabelid illustreerivad suulise osa tulemusi maakonniti, eksaminandide soo järgi ning kooli õppekeele, asukohatüübi ja koolitüübi järgi.

Maakonniti

Maakond	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Jõgevamaa	1	0,7%	20	100,0%	20	20	20	0	.
Läänemaa	2	1,5%	19,5	97,5%	19	19,5	20	1	0,7
Hiiumaa	2	1,5%	19	95,0%	18	19	20	2	1,4
Järvamaa	6	4,4%	18,7	93,5%	17	18,5	20	3	1,2
Ida-Virumaa	17	12,6%	18,6	93,0%	14	20	20	6	1,9
Pärnumaa	2	1,5%	18	90,0%	16	18	20	4	2,8
Valgamaa	4	3,0%	17,8	89,0%	16	17,5	20	4	1,7
Lääne-Virumaa	6	4,4%	17,7	88,5%	15	18,5	19	4	1,8
Harjumaa	50	37,0%	17	85,0%	5	18	20	15	3
Võrumaa	5	3,7%	16,2	81,0%	11	17	20	9	3,7
Saaremaa	9	6,7%	15,4	77,0%	10	17	19	9	3,1
Tartumaa	29	21,5%	15,3	76,5%	7	16	20	13	3,3
Viljandimaa	2	1,5%	13	65,0%	8	13	18	10	7,1
Kokku	135	100,0%	16,9	84,5%	5	18	20	15	3,1

Tabel 33. Suulise osa tulemused maakonniti

Maakondade tulemused suulisel eksamil on küll erinevad, kuid üldistusi pole siin võimalik teha.

Soo järgi – 5. osa

Sugu	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
M	61	45,2%	16,9	84,5%	8	18	20	12	2,7
N	74	54,8%	16,9	84,5%	5	18	20	15	3,3
Kokku	135	100,0%	16,9	84,5%	5	18	20	15	3,1

Tabel 34. Suulise osa tulemused eksaminandi soo järgi

Suulise osa tulemustes eksaminandi soo järgi pole mingeid erinevusi.

Kooli õppekeele järgi – 5. osa

Õppekeel	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Eesti	108	80,0%	16,6	83,0%	5	17	20	15	3,2
Vene	27	20,0%	18	90,0%	14	18	20	6	2,1
Kokku	135	100,0%	16,9	84,5%	5	18	20	15	3,1

Tabel 35. Suulise osa tulemused koolide õppekeele järgi

Kuigi vene õppekeelega koolide õpilaste tulemused kõigis ülejäänud eksamiosades on eesti õppekeelega koolide õpilaste tulemustest keskmiselt 8–19% võrra madalamad, on suulises osas olukord vastupidine – vene õppekeelega koolide tulemused on 7

protsendipunkti võrra kõrgemad kui eesti õppekeele koolide omad. Vahe teiste eksamiosade tulemustega on selgelt liiga suur. On võimalik, et hindamise standardiseerimine pole olnud piisav ja nimetatud eksaminandide suulisi vastuseid hinnatakse lihtsalt üle. See olukord on kestnud juba aastaid.

Asukohatüübi järgi – 5. osa

Asukohatüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
Linn	38	28,1%	17,6	88,0%	10	18	20	10	2,3
Maakoht	11	8,1%	16,1	80,5%	8	16	20	12	3,7
Suurlinn	86	63,7%	16,7	83,5%	5	18	20	15	3,2
Kokku	135	100,0%	16,9	84,5%	5	18	20	15	3,1

Tabel 36. Suulise osa tulemused koolide asukohatüübi järgi

Suulise osa tulemustes koolide asukohatüübi järgi on kõige edukamad linnakoolid ja kõige vähem edukad maakohakoolid.

Koolitüübi järgi – 5. osa

Koolitüüp	N	N (%)	Keskmine	Keskm (%)	Min	Mediaan	Max	Ulatus	St. hälve
gümnaasium	133	98,5%	16,9	84,5%	5	18	20	15	3,1
kutseõppeasutus	2	1,5%	17	85,0%	16	17	18	2	1,4
Kokku	135	100,0%	16,9	84,5%	5	18	20	15	3,1

Tabel 37. Suulise osa tulemused koolitüübi järgi

Suulise osa tulemustes koolitüübi järgi olulisi erinevusi ei ole.

4. Kokkuvõte

Saksa keele riigieksami sooritanud eksaminandide arv on viimastel aastatel pidevalt vähenenud. Veel kunagi pole see olnud nii väike kui 2012. aastal – 235 kokku kõigil kolmel eksamil – riigieksamil ja riigieksamina tunnustatud väliseksamil. Väliseksamite sooritajate tulemus on üldiselt kõrgem kui põhieksami sooritajatel, sest neid eksameid teevad üldiselt väga head keeleoskajad. Selle aasta eksamil ei olnud läbikukkujaid. Nagu varasematel aastatel, on ka seekord saadud kõige kõrgemaid tulemusi suulises väljendusoskuses. Üllatav ei ole ka see, et vene õppekeele koolide tulemused on märgatavalt madalamad kui eesti õppekeele koolidel. Selle põhjuseks võib olla hilisem võõrkeeleõppega alustamine. Samas on vene õppekeele koolide tulemused eksami suulises sel aastal isegi kõrgemad kui eesti õppekeele koolidel. Vastupidi eelmisele aastale on noormeeste tulemused pisut halvemad kui tütarlaste omad, kuid see vahe ei ole märkimisväärne. Peale gümnaasiumide lõpetajate osales eksamil ka kaks kutseõppeasutuste lõpetajat, kelle keskmised tulemused olid gümnaasiumiõpilaste omadest paremad. Vähese osalejate arvu tõttu ei saa siin aga kaugeleulatuvaid järeldusi teha. Asukohatüübi järgi koolide hulgas olulisi erinevusi ei olnud.

Reet Taimsoo
saksa keele peaspetsialist